

ТЕМА 11

Основи методики розслідування злочинів у сфері службової діяльності.

Основи методики розслідування злочинів у сфері обігу наркотичних засобів

План лекції

1. Криміналістична характеристика злочинів у сфері службової діяльності.
2. Початковий етап розслідування злочинів.
3. Наступний етап розслідування злочинів.
4. Криміналістична характеристика злочинів у сфері обігу наркотичних засобів.
5. Типові ситуації початкового етапу розслідування.
6. Особливості тактики початкових і наступних слідчих дій.

1. Криміналістична характеристика злочинів у сфері службової діяльності

За Кримінальним кодексом України до злочинів у сфері службової діяльності відносяться:

- ст. 364 – зловживання владою або службовим становищем;
- ст. 365 – перевищення влади або службових повноважень;
- ст. 366 – службове підроблення;
- ст. 367 – службова недбалість;
- ст. 368 – одержання хабара;
- ст. 369 – давання хабара;
- ст. 370 – провокація хабара.

Службовими особами є особи, які постійно чи тимчасово здійснюють функції представників влади, обіймають посади, пов'язані з виконанням організаційно-розпорядчих чи адміністративно-господарських обов'язків, або виконують такі обов'язки за спеціальними повноваженнями.

При розслідуванні будь-якого посадового злочину необ-

хідно:

1. Вирішити питання про належність даної особи до категорії посадових (службових).
2. На основі спеціальних інструкцій, положень, наказів вивчити коло службових обов'язків, повноважень і компетенції особи, характер підлеглих, звітності, особливості контролю, а також умови діяльності організації, підприємства чи установи, де вчинений посадовий злочин, особливості документообігу, інструктивний і фактичний порядок проходження справ і вирішення конкретних питань.
3. З'ясувати, наскільки суворо в даній установі дотримуються розмежувань обов'язків, послідовності отримання резолюцій, підписів, заповнення реквізитів документів, як вирішуються й оформлюються конкретні питання при короткочасній чи тривалій відсутності працівника.
4. З'ясувати характер протиправного діяння, яке спричинило істотну шкоду інтересам громадян, державі чи юридичним особам (деякі протиправні дії можуть розцінюватися як дисциплінарний проступок і підлягають тільки дисциплінарній відповідальності через відсутність події злочину).
5. Необхідно встановити винність посадової особи. За виключенням службової недбалості, всі посадові злочини вчиняються умисно.
6. Встановити причинний зв'язок між діянням посадової особи та наслідками.
7. Загальним при розслідуванні посадових злочинів являється те, що вони часто бувають пов'язаними з іншими злочинами (наприклад, зловживання службовим становищем і хабарництво часто переплітаються з розкраданням, привласненням майна) і служать засобом, способом вчинення інших злочинів (зловживання являється однією із форм розкрадання, а службове підроблення може бути способом приховування іншого злочину).

Для умисних злочинів *спосіб їх вчинення* являється осно-

вним елементом криміналістичної характеристики. Як правило, він заздалегідь ретельно готується і планується. Злочинне діяння здійснюється певним способом, залишаючи також закономірні, типові для даного способу матеріальні сліди.

Особливості посадових злочинів з точки зору способу їх вчинення:

- а) це не одна або кілька дій, а, як правило, система різнопланових, багаточисленних, продовжувальних дій;
- б) взаємозв'язок цілого ряду посадових осіб різного рангу, а нерідко і підприємств, організацій одного чи різних відомств. Встановлення цих зв'язків – найбільш надійний спосіб, стрижнева проблема розкриття і розслідування посадових злочинів.

Всі посадові злочини (крім службової недбалості) здійснюються одним загальним способом – *умисне виконання певних незаконних дій для отримання виконавцем або іншими особами бажаних результатів*. Він може здійснюватися в різних формах: усних розпорядженнях і наказах, усних і письмових дорученнях, дозволень і узгоджень, у вигляді резолюцій, поміток на документах. Такого ряду дії можуть бути і більш завуальовані (у вигляді розпоряджень і постанов колегіальних органів, члени яких були дезінформовані і переконані демагогічними, безпідставними аргументами злочинця).

Способи вчинення службових підроблень – це, як правило, внесення неправдивих відомостей у документи, які характеризують діяльність підприємства або посадової особи (інтелектуальна підробка), або внесення певних змін у справжні документи (матеріальна підробка).

Хабар може бути отриманий посадовою особою за виконання законних дій, що значно ускладнює розкриття цього злочину. З об'єктивної сторони передача хабара майже завжди здійснюється без свідків.

Недбалість (службова) характеризується наявністю мотивів і певного вольового змісту, які відносяться не до наслідків злочину, а до самих дій або бездіяльності суб'єкта. Спосіб вчинення службової недбалості – це безініціативне, недбале виконання службових обов'язків, ігнорування і некваліфіковане (при наявності певної кваліфікації) виконання директивних

й інструктивних постанов і розпоряджень керівних органів.

Спосіб приховування умисних злочинів також є елементом злочинної діяльності, яка складається з підготовки, здійснення і приховування злочину, що вчиняється за єдиним замислом, пов'язаних між собою в єдину систему дії.

Основні способи приховування посадових злочинів або входять до запланованої системи злочинних дій, або здійснюються самотійно:

- а) заплутування обліку і звітності;
- б) внесення змін у документи;
- в) заміна або виготовлення фіктивних документів;
- г) знищення документів;
- д) звільнення окремих співробітників;
- е) знищення матеріальних слідів шляхом підпалу;
- є) неправдиві свідчення.

Типові матеріальні сліди та інші джерела відомостей про злочин та вірогідні місця їх знаходження як елемент кримінальної характеристики посадових злочинів пов'язані із способом їх вчинення і приховування.

Самі цінні відомості про посадові злочини містяться в документах, які відображають службову, офіційну діяльність персоналу. Із них можна отримати повну картину управління установи на всіх рівнях, з'ясувати характер організаційно-розпорядчої діяльності, порядок, звичну й оптимальну технологію і на цьому фоні виявити порушення. Зачасту для цього необхідне залучення спеціалістів.

Джерелами відомостей про обставини посадових злочинів можуть бути співробітники, відвідувачі, клієнти та інші свідки, а також співучасники злочину. Інколи ці дані містяться у записних, телефонних книжках, щоденниках, переписці.

Певні висновки можна зробити при співставленні достатків сім'ї підозрюваного і підтверджених доходів.

2. Початковий етап розслідування злочинів

Кримінальні справи порушуються за матеріалами ревізій, перевірок, заяв громадян, публікацій. Інколи для встановлення ознак злочину необхідно провести перевірку. Перевірку необ-

хідно проводити обережно, тому що:

- а) якщо інформація не підтвердиться, це може скомпрометувати особу;
- б) якщо підтвердиться, це може насторожити винних і ускладнити в подальшому розслідування.

Проведення початкових слідчих дій в плані їх послідовності, терміновості і змісту залежить від виду посадового злочину, ситуації, при якій було порушено кримінальну справу, характеру матеріалів, які є в розпорядженні слідчого. Доцільно почати розслідування з допиту особи, яка проводила ревізію, перевірку, заявителя, автора публікації.

Початкові слідчі дії при хабарництві передбачають:

- а) допит заявителя з метою отримання конкретних відомостей про предмет хабара, його особливості, характер дій, які повинен здійснити хабарник, встановлення осіб, які повністю або частково можуть підтвердити (прямо чи непрямо) показання заявителя;
- б) обшук у хабарника з метою виявлення предмета хабара;
- в) затримання хабарника з отриманим хабаром, його обшук;
- г) огляд місця події з метою з'ясування обставин зустрічі учасників злочину;
- д) пред'явлення для впізнання предмета хабара особам, які раніше бачили цей предмет.

При розслідуванні зловживання службовим становищем типовою послідовністю початкових слідчих дій є:

- огляд і виїмка документів;
- допити свідків;
- огляд місця події;
- обшук;
- допит підозрюваних.

Розслідування службової недбалості починається, як правило, з огляду пошкодженого майна і місця його зберігання з метою встановлення його кількості, характеру, ступеня його зіпсованості, умов зберігання.

3. Наступний етап розслідування злочинів

Після кваліфікованого проведення початкових слідчих дій наступний етап – це висунення слідчих версій і розгорнутого планування по справі.

Типові слідчі версії при розслідуванні справ про хабарництво:

1. Дача й отримання хабара відбулися при обставинах, вказаних у вихідних матеріалах.
2. Передача грошей і цінностей відбулась, але це було обумовлено не хабарництвом, а іншими причинами (дача в борг).
3. Неправомірні дії були викликані не хабарем, а зловживанням (родинні стосунки, близьке знайомство, шантаж).
4. Хабара не було, заявник добросовісно помилився.
5. Хабара не було, повідомлення про дачу хабара – результат оговору.
6. Посадова особа вимагала хабара за дію, яку вона зобов'язана була виконати на законних підставах.

На цьому етапі встановлюється:

- роль кожного із обвинувачених у злочині, форма і ступінь вини;
- розмір шкоди і відповідальності кожної особи за цю шкоду;
- усунення протиріч у доказах.

При розслідуванні службового підроблення центральним є проведення техніко-криміналістичної експертизи документів.

Подальше розслідування полягає у встановленні мотивів зловживання службовим становищем.

Надзвичайно інформативним є допит обвинуваченого (навіть коли він не визнає своєї вини), оскільки по кожному факту він зобов'язаний дати розгорнуте пояснення з відповідними обґрунтуваннями.

Важливе значення має судово-бухгалтерська експертиза при перевірці фінансової і господарської діяльності установи чи окремих посадових осіб, судово-товарознавча експертиза.

4. Криміналістична характеристика злочинів у сфері обігу наркотичних засобів

Наркотики – це речовини, які викликають при їх вживанні особливий психічний стан (наркотичне сп'яніння) і до яких людина швидко звикає та починає відчувати постійно зростаючу потребу в їх подальшому вживанні. Це призводить до захворювання наркоманією і незворотних змін в центральній нервовій системі.

Порядок обігу наркотичних засобів регулюється законами України від 15 лютого 1995 р. № 60/95-ВР “Про обіг в Україні наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів і прекурсорів” із змінами, внесеними законом від 5 квітня 2001 р. та № 62/95-ВР “Про заходи протидії незаконному обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів і прекурсорів та зловживанню ними”, Переліком наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів, що періодично переглядається Комітетом з контролю за наркотиками при Міністерстві охорони здоров'я України і затверджується Кабінетом Міністрів України, а також Таблицями невеликих, великих та особливо великих розмірів наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів, які знаходяться у незаконному обігу, що затверджується Міністерством охорони здоров'я України.

Оскільки для встановлення виду, назви і властивостей наркотичного засобу, психотропної речовини, аналога такого засобу, речовини або прекурсора, їх походження, способу виготовлення чи переробки, а також належності наркотиковмісних рослин необхідні спеціальні знання, у справах даної категорії обов'язково має бути висновок експерта з цих питань.

Статтями 305-320 КК встановлено кримінальну відповідальність за діяння, що вчиняються всупереч вимогам названих законів і, зокрема, за незаконне виробництво, виготовлення, придбання, зберігання, перевезення, пересилання, збут наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів, посів і вирощування нарковмісних рослин.

До основних способів вчинення даних злочинів відносяться:

1. Викрадення наркотичних речовин з перероблюючих підприємств, аптечних складів, а також із аптек, медичних установ.
2. Отримання наркотиків в аптеках і лікувальних закладах по підробних і незаконно виписаних рецептах.
3. Незаконний посів мака, коноплі з наступним вилученням і обробкою наркотичних речовин.
4. Виїзд з метою заготовки наркотиків у райони, де культивуються мак і конопля або мають значні території з дикоростучими рослинами цих видів.
5. Вилучення наркотиків із лікарських речовин, які мають їх у своєму складі.
6. Контрабанда наркотиків.
7. Придбання наркотиків шляхом купівлі, обміну, отримання в позику та іншими способами.

Найбільш розповсюдженим способом придбання і збуту наркотиків є продаж їх вроздріб невеликими дозами, розрахованими на одноразове вживання.

Типові місця збуту наркотиків – це місця масового перебування людей: ринки, парки, готелі, ресторани, місця розваг, а також притони.

Внаслідок того, що у вчиненні злочинів, пов'язаних із незаконним обігом наркотичних засобів, бере участь чимала кількість осіб (виробники, скупники, перевізники, споживачі), скласти криміналістичну характеристику злочинця цих злочинів проблематично.

Часто особи, які збувають наркотики діють групою, де ролі заздалегідь розподілені: один пропонує наркотики, інший веде спостереження зі сторони, щоб попередити про небезпеку, у третього зберігаються наркотичні речовини. Існує і безконтактний спосіб збуту наркотиків. В цьому випадку особа заздалегідь розфасовані наркотичні засоби ховає в різних місцях (в дуслі дерева, в парканах, поштових скриньках тощо). Отримавши гроші, він вказує покупцю місце, де знаходиться наркотик.

Визначити наркомана можна по його зовнішньому вигляду і деяких реакціях в поведінці, що проявляється після вживання наркотика. Про тривале вживання наркотиків свідчать характерні зовнішні ознаки: загальна виснаженість, зморще-

ність обличчя, випадіння зубів, зміна кольору шкіри – жовтизна, сірість.

Основними способами вживання наркотиків є: паління, вдихання, ковтання, підкожні, внутрівні ін'єкції. При введенні наркотика шляхом ін'єкції залишаються багаточисленні сліди від уколів на тілі, шрами, ушкодження вен.

Сліди наркотичних засобів залишаються на різних предметах, що використовуються як для виготовлення наркотиків (терези, сита, м'ясорубки), так і для їх перевезення, збуту, вживання, придбання (поліетиленові пакети, сумки, голки, шприци, ватні і марлеві тампони). При перевезенні автотранспортом для приховування можуть бути використані бензобаки, радіатори, запасні колеса та інші частини та вузли автомобіля.

До обставин, які підлягають встановленню по справах, пов'язаних із наркотиками, відносяться наступні:

- чи мав місце факт незаконного виробництва, виготовлення, придбання, перевезення, зберігання, збуту, викрадення наркотиків, посіву чи вирощування наркомісних рослин, а також організація чи утримання притонів для їх вживання; під дію якої статті КК підпадають діяння підозрюваних осіб;
- де, коли і при яких обставинах був вчинений злочин, пов'язаний з наркотиками;
- ким вчинений злочин; чи притягалась раніше ця особа до кримінальної чи адміністративної відповідальності за аналогічні діяння; наявність обтяжуючих та пом'якшуючих покарання обставин; вчинено цей злочин однією особою чи групою осіб, яка роль кожного і хто організатор злочину;
- яка кількість наркотичних засобів вилучена і до якого виду вони відносяться;
- яке джерело придбання наркотиків;
- яким способом виготовлені наркотичні речовини і яке обладнання використовувалось;
- цілі і мотиви вчинення злочину;
- розмір наживи, отриманої від незаконних операцій з наркотиками;

- причини й умови, які сприяли вчиненню даного злочину.

5. Типові ситуації початкового етапу розслідування

Приводами до порушення кримінальних справ, пов'язаних з наркотиками, служать безпосереднє виявлення працівниками міліції фактів, які вказують на такі дії, листи і заяви громадян, організацій, установ, лікувальних закладів, повідомлення в пресі, явка з повинною.

Вся інформація, яка надійшла, підлягає ретельній перевірці. В ході перевірки, перш за все, вилучаються предмети, які мають відношення до злочину. Дії, спрямовані на виявлення і вилучення цих предметів, підлягають обов'язковому документуванню.

При вирішенні питання про порушення кримінальної справи, необхідно встановити належність вилучених речовин до Переліку наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів, затвердженого Кабінетом Міністрів України, а також їх кількість відповідно до Таблиць невеликих, великих та особливо великих розмірів.

На початковому етапі розслідування, як правило, складаються наступні типові ситуації:

1. Підозрюваний затриманий з наркотиками, які в нього вилучені при вчиненні, або одразу після вчинення злочину.
2. Особу затримано за підозрою в незаконному обігу наркотиків, але вони в нього не виявлені.

Для першої ситуації найбільш типовими являються наступні слідчі дії, організаційні й оперативно-розшукові заходи:

- затримання й особистий обшук підозрюваного;
- огляд місця, де проводилось затримання; місцевості, на якій вирощувались нарковмісні рослини; приміщення, де зберігались наркотики або сировина для їх приготування;
- огляд нарковмісних засобів, документів, предметів; огляд одягу;

- медичне освідчення затриманого на предмет встановлення наркотичного сп'яніння чи голодування;
- призначення судово-медичної, судово-хімічної та інших експертиз;
- обшук або вїмка за місцем проживання чи роботи затриманого;
- допит підозрюваного;
- допити свідків;
- проведення оперативно-розшукових заходів, спрямованих на встановлення всіх злочинних зв'язків, місць зберігання, каналів збуту тощо.

Для другої ситуації характерні:

- медичне освідчення підозрюваного для виявлення наркотичного сп'яніння чи голодання;
- обшуки за місцем проживання чи роботи;
- допит підозрюваного, свідків;
- огляд предметів, документів, одягу підозрюваного;
- призначення судово-медичної, судово-хімічної та інших експертиз;
- проведення оперативно-розшукових заходів, спрямованих на встановлення фактів незаконного обігу наркотиків, місць їх зберігання, співучасників злочину тощо.

В залежності від конкретної ситуації на початковому етапі розслідування можуть бути висунуті наступні окремі типові версії:

- виявлені наркотичні засоби придбані підозрюваним у незнайомого йому продавця наркотиків;
- підозрюваний – постійний клієнт особи, яка збуває наркотики;
- особа, що вживає наркотики, виготовляє їх для себе із придбанної, вирощеної сировини;
- особа, яка затримана за підозрою у вчиненні злочину, пов'язаного з незаконним обігом наркотиків, є членом злочинного угруповання;
- наркотичні засоби, що виявлені у підозрюваного, викрадені із лікувального закладу, аптеки їм самим.

7. Особливості тактики початкових і наступних слідчих дій

Огляд місця події має особливе значення при розслідуванні крадіжок наркотичних засобів із аптек, лікувальних закладів, хіміко-фармацевтичних підприємств.

Виявлені при огляді предмети (упаковки, шприци, ампули) вивчаються для визначення виду викрадених наркотиків, наявності слідів пальців рук злочинця. В протоколі фіксується загальний вид лікарських препаратів, їх призначення, вага, кількість, цифрові позначення, в яких у зашифрованому вигляді містяться основні дані ліків (термін придатності, підприємство-виробник, характеристики препарату тощо). Під час огляду вилучаються зразки наркотичних засобів з місць їх зберігання.

При огляді притонів у протоколі відображаються: виявлена на момент огляду обстановка; сліди використання наркотичних засобів; факт перебування в цих приміщеннях конкретних осіб.

Затримання “з полічним” дає можливість виявити наркотики, документи та інші об’єкти, що викривають злочинців. Затримання, як правило, проводять:

- за місцем проживання – під час зберігання, купівлі-продажу, виготовлення чи вживання наркотиків;
- на ділянці з нелегальним посівом нарковмісних рослин;
- на транспорті – в момент перевезення наркотика;
- на вулиці – під час купівлі-продажу наркотика;
- в аптеці – при спробі отримати наркотичні засоби за підробними рецептами.

Особистий обшук і огляд одягу підозрюваного. Перш за все, у затриманого необхідно вилучити предмети, речі, гроші, які можуть бути викинуті.

Освідчення підозрюваного дозволяє виявити на його тілі мікрочастинки наркотичних засобів, сліди уколів на різних частинах тіла.

Обшук. До проведення обшуку доречно залучати спеціалістів (наприклад, хіміка, криміналіста), які знають особливості різних наркотичних засобів і способи їх саморобного виго-

товлення, типові місця схову. Позитивні результати дає залучення кінолога із спеціально навченим собакою.

Допит свідків. Зміст і мета допиту визначаються слідчою ситуацією, а тактичні прийоми – характеристикою особи свідка. Умовно свідків можна поділити на декілька груп.

До першої групи відносяться свідки-очевидці затримання підозрюваного “з полічним”. Їх допитують, як правило, за обставинами затримання і поведінкою затриманого.

До другої групи відносяться свідки, які можуть підтвердити факт виготовлення, збуту, придбання або крадіжки певною особою наркотичних засобів, а також інших злочинів, пов’язаних з наркотиками.

До третьої групи відносяться особи, які можуть дати свідчення про факти перевезення наркотиків.

До четвертої групи відносяться особи, які можуть дати свідчення про особисте життя підозрюваного, його поведінку в побуті, взаємовідносини з іншими особами. Такими свідками можуть бути родичі, сусіди.

Допит підозрюваних (обвинувачених) має важливе значення для встановлення всіх обставин справи, оскільки вони краще за інших знають всі обставини злочину. Розрізняють допит підозрюваного (обвинуваченого):

- а) при затриманні з наркотиками;
- б) при власному вживанні наркотичних засобів.

Головна задача слідчого полягає у виборі таких тактичних прийомів, які б сприяли дачі підозрюваним (обвинуваченим) правдивої, об’єктивної інформації стосовно таких обставин:

- кому належить наркотик, при яких обставинах він опинився в нього;
- як давно він його зберігає, в яких видах і кількостях;
- джерело придбання і виготовлення.

Призначення експертиз. По справах даної категорії традиційно призначаються такі експертизи: хімічні, медичні, психіатричні, криміналістичні. Перед судово-хімічною експертизою ставляться, як правило, такі питання:

- чи є представлена на дослідження речовина наркотичним засобом, і якщо так, то яким саме;

- який склад наркотично активних компонентів у речовині, що представлена на дослідження;
- яким способом виготовлена речовина, що вилучена у підозрюваного;
- чи мають на предметах-носіях (шприцах, ампулах) сліди наркотичних речовин, і яких саме.

Завдання до семінарського заняття

Теоретичні питання

1. Криміналістична характеристика злочинів у сфері службової діяльності.
2. Початковий етап розслідування злочинів.
3. Наступний етап розслідування злочинів.
4. Криміналістична характеристика злочинів у сфері обігу наркотичних засобів.
5. Типові ситуації початкового етапу розслідування.
6. Особливості тактики початкових і наступних слідчих дій.

Практичні завдання

Завдання 1

До прокуратури Петровського району м. Ніжина звернулася громадянка Бабченко із заявою, в якій вказувала, що два місяці тому начальник відділу соціального забезпечення Вовченко запропонувала дати їй хабар у сумі одна тисяча гривень за те, що вона посприє у нарахуванні Бабченко підвищеної пенсії, аніж це передбачено за законодавством. Бабченко передала гроші, але через місяць з'ясувалося, що пенсія не була підвищена, як обіцяла Вовченко. На питання Бабченко, чому пенсія не була підвищена, Вовченко відповіла, що зараз у відділі працює перевірна комісія і підвищену пенсію Бабченко почне отримувати через місяць. Не задовольнившись такою відповіддю, Бабченко стала вимагати повернути гроші назад, але Вовченко сказала, що грошей не може повернути, оскільки більш половини вже передала "потрібним людям". Після того, як в наступному місяці Бабченко знову не отримала підвищену пенсію, вона вирішила звернутись до прокуратури.

Вкажіть особливості порушення кримінальних справ по даних видах злочинів.

Завдання 2

При перевірці діяльності будівельного тресту “Промбуд” співробітники підрозділу по боротьбі з економічною злочинністю встановили, що начальник тресту Поляк і начальник ділянки управління механізації цього тресту Муравчик дали згоду членам правління товариства садівників виконати на земельній ділянці товариства роботи по влаштуванні водойми, за що правління зобов’язалось виплатити виконавцю робіт 10 тис. грн. Договору на виконання робіт з управлінням механізації тресту правління не уклало. Договір було укладено з Поляком як приватною особою. Муравчик і Поляк зняли з об’єкта екскаватор Е-304 і направили його в товариство садівників, де він працював десять днів, вийнявши 4807 кубометрів ґрунту. У зв’язку з неповним виконанням умов договору правління товариства виплатило Поляку замість визначених 10 тис. грн. лише 8 тис. грн. З цієї суми Муравчик передав 1 тис. грн. бригаді, яка обслуговувала екскаватор, за понадурочну роботу. Решту одержаної суми Поляк і Муравчик поділили між собою.

Складіть план першочергових слідчих дій по розслідуванню цього злочину.

Завдання 3

При огляді працівниками ДАІ автомобіля “Жигулі” ВАЗ-2106, що належав громадянину Жуковському, за обшивкою дверей водія було виявлено три пакети з білим порошком. У працівників ДАІ виникла підозра, що в пакетах міститься якийсь наркотик. Доставлений в чергову частину Жуковський пояснив, що тиждень тому він купив автомобіль у громадянина Вісюка. Даний факт був підтверджений реєстраційними документами ДАІ на автомобіль. Сам він після купівлі автомобіль не оглядав, і що це за пакети, не знає. Жуковський також пояснив, що місяць тому звільнився з місць позбавлення волі, де відбував покарання за збут наркотиків, і “ з цим ділом зав’язав”.

Складіть план першочергових слідчих дій.

Реферати

1. Особливості огляду місця події при розслідуванні злочинів у сфері службової діяльності.
2. Сутність та значення підготовки до допиту підозрюваного у вчиненні злочину у сфері службової діяльності.
3. Тактичні прийоми проведення обшуку при розслідуванні злочинів у сфері незаконного обігу наркотичних засобів.

Література до теми

1. Салтевський М.В. Криміналістика: Підручник: У 2 ч. – Ч. 2. – Харків: Консум, 2001. – С. 417-425, 358-373.
2. Криміналістика: Учебник / Под ред. А.Г. Филиппова. – 3-е изд. – М.: Спарк, 2004. – С. 572-586, 608-625.
3. Криміналістика: Учебник / Под ред. И.Ф. Пантелеева, Н.А. Селиванова. – М.: Юрид. лит., 1984. – С. 472-487.
4. Степанов В.В. Расследование взяточничества. – Саратов, 1996.
5. Меретуков Г.М. Криміналістические проблемы борьбы с наркобизнесом организованных групп. – М., 1993.
6. Соловьев А.В. Расследование преступлений, связанных с незаконным оборотом наркотических средств: Учеб. пособие. – Саратов, 1998.
7. Москвін Ю. Розслідування злочинної діяльності у сфері економіки // Право України. – 2000. – № 6.
8. Кузьмічов В., Євдокіменко С. Нові види злочинної діяльності: їх аналіз // Право України. – 2000. – № 10.